

# L'EXPOSICIÓ DEL 1926, VUITANTA ANYS DESPRÉS

Aquest proper mes d'agost en farà vuitanta d'aquell mític 1926 que va veure com s'inaugurava a Vilafranca la Primera Exposició d'Art del Penedès, a la qual seguiria l'any següent la segona al Vendrell i el 1929 la tercera i darrera a Vilanova, sense possibilitat de tirar endavant la quarta, anunciada a Sitges. Quan l'any 1976 va veure la llum el primer número de la revista *Olerdulae* del Museu de Vilafranca, des de la qual es va impulsar la creació del nostre institut d'estudis, el punt de referència va ser el mig segle de la primera exposició vilafranquina, se'n va parlar també en l'assemblea constitutiva de l'IEP a Sant Martí Sarroca el 15 de maig de 1977, i vint-i-cinc anys després en vam tornar a fer esment en la commemoració.

No es tracta de tornar a la vella referència, per altra banda creiem que encara poc i mal coneguda, en especial pel que fa a la segona exposició, la vendrellenca, i sobretot a la tercera, de la qual no ens han quedat gairebé referències ni tan sols en l'àmbit vilanoví. En fem esment per un doble motiu, d'entrada per la reivindicació que ara s'escau de la figura del doctor Ricard Fortuny, personalitat poc coneguda, sovint a l'ombra –però en molts aspectes mentor o mà dreta– de Mn. Manuel Trens, potser un i altre els veritables promotors d'una iniciativa artística i cultural sense precedents com van ser les tres exposicions d'art. La donació de la casa del metge vilafranquí al Museu de Vilafranca, amb l'arxiu familiar que s'hi conserva, i la inauguració d'una residència sociosanitària a Vilafranca amb el nom de Ricard Fortuny són dos motius que ens fan esperar un apropament a la seva biografia, apropament al qual hauria de seguir la del doctor Trens, el qual aviat donarà també nom a un espai públic vilafranquí.

Al darrere, però, hi ha una segona temàtica que des de fa una colla de mesos és ben present en la vida pública i de debat a les nostres contrades. Com vam recordar en el darrer número, monogràfic, d'aquesta publicació que ara teniu a les mans, la celebració del 1926 va ser una reivindicació clara i directa, tot i que d'efectivitat relativa a la vista dels esdeveniments històrics que van marcar aquelles dècades, de la identitat penedesenca. En qualsevol cas, una llavor que no va caure en terra erma, sinó que va mantenir la seva vitalitat i que constitueix encara ara una base argumental prou sòlida.

Aquell del 1926 va ser un projecte col·lectiu sense precedents, un posar en pràctica les velles elucubracions teòriques dels mestres com Manuel Milà o Víctor Balaguer, i és justament aquesta mateixa capacitat de portar a la pràctica conceptes de l'àmbit dels estudis geogràfics, històrics, econòmics, sociològics, o literaris allò que va donar al projecte una vitalitat que encara perdura entre nosaltres, una voluntat que encara ens engresca i ens apassiona, perquè fa referència a allò que és l'espai essencial de la nostra identitat col·lectiva.

Vuitanta anys després el reconeixement de la identitat que ens és pròpia torna a ser un projecte sobre la taula, un projecte que pot posar-se en pràctica tot i les dificultats de tota mena que ha de comportar a la vista de les condicions externes, especialment econòmiques, que semblen condicionar el futur de casa nostra. Amb el projecte sobre la taula són molts els que se n'omplen la boca –sense oblidar els que, amb tota la legitimitat, defensen obertament que no el veuen per enlloc– però a la pràctica ens seria molt necessari, gairebé imprescindible, aquell esperit de

projecte engrescador que hom imagina que el 1926 esdevenia febre viva entre els participants en una primera exposició, en un aplec de cultura que parlava del Penedès.

## A TALL DE JUSTIFICACIÓ

El darrer número d'aquesta revista *del Penedès*, monogràfic dedicat a la Vegueria del Penedès, va incloure en les seves pàgines inicials una tria de retalls del que la premsa havia publicat sobre aquesta temàtica en el darrer any. La selecció d'aquestes mostres va prendre com a referència –en aquest àmbit i també en els comentaris més breus que s'aplegaven en les darreres pàgines del monogràfic– els continguts i la crònica de les diverses fases per les quals ha anat passant el procés de reivindicació de la Vegueria. Això va determinar que alguns mitjans escrits de les nostres contrades penedesenques hi resultessin molt poc o gens representats, mentre altres eren esmentats amb molta més constància. Certament, això no vol dir que el tema de la futura Vegueria del Penedès no hagi rebut un tractament complet en tots els mitjans, amb aportacions i, en general, amb informació prou destacada i interessant que, certament, hem d'agrair de forma igual a tots els mitjans de comunicació, i en aquest cas concret a tots els mitjans comarcals escrits.

En qualsevol cas, hem de reconèixer que ens va manca una certa sensibilitat i que la selecció podia haver tingut un caràcter més heterogeni i representatiu i així ho volem manifestar de forma explícita i escrita.

Consell de redacció